

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola, Praha 8, Taussigova 1150

Taussigova 1150, 182 00 Praha 8 - Ďáblice

Identifikátor: 600 002 021

Zřizovatel: Školský úřad Praha 8, Dolákova 537, 181 00 Praha 8

Školský úřad: Praha 8, Dolákova 537, 181 00 Praha 8

Termín konání orientační inspekce: 3. - 6. října 2000

Čj.	010 1336/00 - 5104
Signatura	oa8ku204

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola Taussigova 1150, 182 00 Praha 8 - Ďáblice je podle nejnovějšího rozhodnutí MŠMT ČR zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 4. 1999 pod čj. 33 208/98-21. Výuka je organizována v jednotlivých oborech podle učebních plánů č. 1 - 43 schválených MŠMT ČR pod čj. 18. 418/95 s účinností od 1. září 1995. Obsah učiva se řídí platnými učebními osnovami.

Škola poskytuje výuku předmětů ve čtyřech studijních oborech - hudebním (HO), literárně-dramatickém (LDO), tanečním (TO) a výtvarném (VO). Plánovaná kapacita je 1 080 žáků, v tomto roce navštěvuje školu 1 035 žáků. Z toho je v ročníku přípravném 91 žáků, na studium pro dospělé připadá 5 výdělečně a 27 nevýdělečně činných studentů. Oddělení taneční sdružuje 99 žáků, oddělení výtvarné má 268 žáků, literárně dramatické 48 žáků a hudební oddělení navštěvuje celkem 630 žáků. Školné u základního studia hudebního oboru činí 310,- Kč měsíčně, studium pro dospělé u výdělečně činných studentů činí 550,- Kč měsíčně. Škola má 10 žáků, kteří mají sedmdesátiminutovou lekci rozšířenou v rámci učebních plánů (klavírní oddělení - 3, dechové oddělení - 2, smyčcové - 5), v ostatních odděleních se toto navýšení hodinové dotace nevyskytuje.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky výuky

Personální podmínky

Na škole působí včetně ředitele a dvou zástupkyň celkem 53 učitelů. V hudebním oboru nesplňuje pět učitelů pedagogickou a odbornou způsobilost (čtyři ještě studují střední odbornou školu - konzervatoř, další z vyučujících má maturitu na střední škole jiného typu - gymnázium), vzhledem ke svému neukončenému vyššímu odbornému vzdělání nemá pedagogickou způsobilost jedna učitelka. V tanečním oboru chybí odborná a pedagogická způsobilost u jedné z vyučujících, ve výtvarném oboru nemají pedagogickou způsobilost tři učitelky.

Technicko-hospodářskou činnost zajišťuje 6 pracovníků: hospodářka, účetní, školnice a s částečným úvazkem dvě uklízečky a mzdová účetní.

Materiálně-technické podmínky

Základní umělecká škola vzhledem k omezené kapacitě učeben využívá k výuce i prostory Základní školy U Parkánu 11/17, 182 00 Praha 8, Základní školy Spořická 34/400, 184 21 Praha - Dolní Chabry a Speciální základní školy pro vadně mluvící a zvláštní školy Libčická 99, 180 00 Praha 8 - Čimice na základě písemných dohod o bezplatném nájmu a smlouvy o příspěvku na energie a ostatní služby.

Administrativa školy má základní potřebné technické zabezpečení, kopírku, fax, 4 x PC bez zapojení na internet.

Nástrojové vybavení tříd je pro provoz školy jak co do kvantity, tak i kvality dostačující a odpovídá běžnému standardu české výroby. Některé staré nástroje se podařilo v minulém školním roce odprodat (klarinet), řada nástrojů se zakoupila (klavír, saxofony, violoncella). V inventáři nástrojů najdeme i hoboje a pro ZUŠ i méně běžný fagot. Tyto, ale i další nástroje

procházejí dle potřeby pravidelnou údržbou. Pro výuku předmětu Hra na elektronické klávesové nástroje se používají keyboardy firmy Yamaha, vývojově již překonané řady s označením PSR 220 a 215. Ve škole je knihovna, kde jsou k dispozici tituly převážně s odbornou hudební literaturou a audio nahrávkami. Na každém oddělení je veden notový archiv. Velmi účelně a vkusně je upraven koncertní sál s velmi pěkným klavírem, dobrou akustikou a osvětlením.

Prostorové podmínky a dodržování psychohygienických zásad

Učebny sledovaných předmětů jsou světlé a svou velikostí odpovídají potřebám jednotlivých oborů. Učební prostředí i sociální zařízení jsou udržovány v čistotě, velmi dobrou úroveň má estetická stránka učeben, k příznivé atmosféře přispívá i výzdoba chodeb pracemi žáků výtvarného oboru. Psychohygienickým zásadám plně neodpovídají podmínky v učebně předmětu Hudební nauka. Tato učebna je pouze prosklenými dveřmi spojena s vedlejší třídou individuální výuky instrumentální hry, kam mohou žáci vstupovat pouze přes učebnu Hudební nauky. Nedostatečná zvuková izolace mezi těmito dvěma místnostmi i procházející žáci individuální výuky jsou negativními a značně rušivými faktory při skupinové výuce hudebně-teoretického předmětu. Také stavební práce, které v současné době ve škole probíhají, nepřispívají svou hlučností ke kvalitě psychohygienických podmínek realizovaného vyučování.

Hledání a řešení vhodných prostor pro výuku, estetická úroveň a vybavení učeben (učební pomůcky, akustické desky na stěnách) svědčí o snaze a úsilí vedení školy vytvářet v rámci daných možností co nejlepší podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost. S tím souvisí i probíhající rekonstrukce a stavební úpravy spojovací chodby mezi pavilony, kde je nově řešen hlavní a tudíž i centrální vchod školy. Lze předpokládat nejen vylepšení celkového vzhledu školy "panelákového typu", ale především by se měla projevit funkčnost této úpravy v celkové orientaci a pohybu osob uvnitř budovy, přičemž lze očekávat pozitivní posun ve vzájemných kontaktech jednotlivých uměleckých oborů a tříd.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání byla hodnocena na základě 28 hospitací v hodinách hudebního oboru v předmětech: Pěvecká hlasová výchova (3), Přípravná hudební výchova (1), Hudební nauka (2) a Hra na klavír (10), Hra na flétnu, hoboj a klarinet (7), Hra na kytaru (2), Hra na bicí nástroje (1), Hra na housle a violu (2).

Hudební obor

Pěvecká hlasová výchova

Výuka Pěvecké hlasové výchovy je ve škole svěřena třem učitelkám s odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilostí. Dvě z nich jsou zkušené pěvecké pedagožky s dlouholetou pedagogickou praxí, třetí učitelka nedávno absolvovala Konzervatoř v Praze. Začíná zde od začátku tohoto školního roku svůj první rok pedagogické činnosti.

Vyučování předmětu v hodinách obou zkušených učitelek je vedeno s přehledem, a to jak po stránce odborné, tak i pedagogické. Struktura sledovaných hodin odpovídá věku žáků. Náležitá pozornost je věnována rozezpívání - hlasová cvičení jsou vhodně volena při respektování současného hlasového rozsahu a osobních dispozic každého jednotlivého žáka.

Žáci jsou vedeni k uvolněnému a přirozenému hlasovému projevu, k intonační čistotě i kvalitní dikci. Není zanedbávána ani celková muzikální a výrazová stránka jejich zpěvu. Jedna z učitelek jako sólistka opery Národního divadla účelně využívá vlastního uměleckého příkladu k pozitivnímu ovlivnění kvality výuky. Druhá učitelka seznamuje žáky se stěžejními vokálními díly mistrů světové hudby a vede je k uvědomělému a poučenému poslechu pěveckého projevu předních umělců. Vyučovací čas je v hodinách plně využit, výuka je v souladu se stavem teorie a praxe současné pěvecké pedagogiky. Hodnocení je zaměřeno převážně pozitivně, citlivě je oceňována snaha i píle dětí. Obě učitelky dokáží probudit a udržet zájem žáků a získat je pro kvalitní a kultivovaný zpěv. V hodinách je vědomě vytvářeno přátelské prostředí příznivé pro vzájemnou důvěru a spolupráci.

Pěvecká literatura je vhodně zvolena vzhledem k individuálním hlasovým dispozicím dětí, interpretace je zaměřena na různé hudební styly a žánry.

Výuka třetí - začínající učitelky, která má pouze čtyřhodinový úvazek, je citelně poznamenána často inspekci zjišťovanou metodickou nepřipraveností mnoha absolventů pěveckých oddělení konzervatoří pro práci s dětskými hlasy. Učitelka neví nic o způsobu přezkoušení hlasových a muzikálních schopností malého dítěte, které má zájem o studium zpěvu. Rovněž tak i následné rozezpívání dvou desetiletých žaček - naprostých začátečnic je prováděno stejným způsobem jako u posluchačů pěveckého oddělení konzervatoře, pro malé děti je jak po hlasové, tak i po intonační stránce nevhodné. Naprosto chybí úvodní dechová cvičení. Učitelka provádí poměrně obtížná hlasová cvičení bez předchozího poučení začátečnic o správném pěveckém dýchání, takže se obě děti potýkají s permanentním nedostatkem dechu. Také během celé hodiny nejsou správné nádechy vůbec kontrolovány a sledovány. Učitelka rovněž zcela pomíjí poučení dětí o důležitosti přirozeného a uvolněného otvírání úst při zpěvu. Během nácviku písně, která není vzhledem k současným hlasovým možnostem žaček vhodně zvolena, nejsou děti vedeny ke kvalitní dikci, chybí srozumitelné a kultivované přečtení textu. Pozitivem je, že učitelka nenutí žačky zpívat v nevyhovujících hlasových polohách, rovněž intenzita hlasového projevu je vždy úměrná současným možnostem dětí. Učitelka má laskavý přístup k dětem, ale při připomínkách o posazování hlasu používá odborné pěvecké výrazy, které naprosté začátečnice nemohou vůbec pochopit.

Vzhledem ke skutečnosti, že úvazek začínající učitelky je jen malý a převážná část Pěvecké hlasové výchovy je svěřena zkušeným a odborně fundovaným pěveckým pedagožkám, hodnotí inspekce výuku tohoto předmětu jako velmi dobrou.

Hudební nauka

Výuku předmětu uskutečňuje ve škole jediná mladá učitelka, absolventka PF UK. Učebna Hudební nauky je zařízena účelně, rovněž prostorově je vyhovující, psychohygienické podmínky výuky však nejsou příliš dobré (viz Podmínky vzdělávání - psychohygienické zásady). Inspekci byla sledována výuka 1. a 2. ročníku I. stupně základního studia.

Nezbytné organizační pokyny v hodinách jsou srozumitelné a přiměřené věku žáků. Nová látka je v hodinách dostatečně vysvětlena a procvičena, vyučující střídá různé činnosti, prověřuje průběžně znalosti žáků i pochopení zadávaných úkolů. Zájem žáků nedovede však vždy plně upoutat, také při zpěvu nejsou děti soustavně vedeny k čisté intonaci (výuka 2. ročníku byla těmito skutečnostmi citelně poznamenána). Učitelka velmi pohotově reagovala na připomínky inspekce a ve výuce 1. ročníku se již zmíněné nedostatky nevyskytovaly. Zlepšení metodické stránky vedení výuky se pozitivně projevovalo na zvýšené aktivitě dětí i na jejich zaujetí.

Učitelka prokazuje evidentní pedagogické nadání, nemá však ještě dostatek zkušeností v práci s dětmi. Její přístup k dětem je pozitivní a laskavý, nedokáže však vždy zamezit nekázní

některých žáků, která potom značně narušuje pozornost ostatních dětí (to se projevilo zvláště ve 2. ročníku).

Úroveň výuky předmětu je dobrá.

Přípravná hudební výchova

Dvě hodiny výuky přípravného studia hudebního oboru realizují ve škole dvě učitelky, ale inspekce mohla být uskutečněna pouze u jedné z nich, protože druhá učitelka odjela na zájezd s instrumentálním souborem školy.

Přípravná hudební výchova je vedena stejnou vyučující jako v případě předmětu Hudební nauka. Hodina je po metodické stránce vedena dosti rozpačitě, je málo pestrá. Rozmanitost vyučovacích metod není náležitě uplatňována, učitelka setrvává někdy příliš dlouho u jediné činnosti. Děti aktivně projevují zájem a spolupracují, učitelka rozvíjí především jejich rytmické cítění a seznamuje je s elementárními vědomostmi z oblasti notového zápisu. Volí vhodně jednoduchou písničku, učí je zvládat elementární hlasové dovednosti, spojovat zpěv s rytmickým doprovodem.

Hodnocení je zaměřeno převážně pozitivně, je respektován věk a individuální dispozice žáků. Při zadávání a řešení úkolů učitelka žákům pohotově pomáhá, respektuje zásadu přiměřenosti.

Komunikace učitelky se žáky odpovídá věku dětí a je směřována k rozvíjení vyjadřovacích schopností žáků. Vstřícnému a vlídnému způsobu komunikace však poněkud chybí větší náročnost.

Celková úroveň výuky předmětu je dobrá.

Hra na klavír

Předmět byl sledován v deseti vyučovacích hodinách u šesti učitelek s příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Většina z nich má dlouholetou pedagogickou praxi, jen jedna mladá učitelka pracuje ve školství čtyři roky a v této ZUŠ působí prvním rokem.

Celková struktura hospitovaných hodin odpovídala věku žáků v jednotlivých ročnících i stanoveným výukovým cílům. Individuální studijní plány žáků jsou většinou učitelek vypracovávány (výjimku tvoří pouze učitelka s kratší pedagogickou praxí, která schopnosti nově přidělených žáků ještě nezná). Organizační pokyny byly vždy věcné a přiměřené možnostem a schopnostem žáků. Při výběru informací a jejich podání byly v plné míře respektovány věkové zvláštnosti žáků a hlavně míra talentu každého jednotlivce. Výběr klavírní literatury je prováděn s ohledem na specifické individuální předpoklady každého žáka, zohledňuje skladby různých uměleckých stylů i žánrového zaměření. Dostatečný prostor je věnován i soudobé české hudbě. Všechny učitelky sledují při přesné interpretaci notového záznamu i vědomosti žáků z oblasti hudební nauky, které nejsou u některých jednotlivců na příliš velké úrovni.

Hodnocení výkonů žáků odpovídá skutečnosti, je objektivní a je učitelkami náležitě zdůvodněno. Při řešení nejrozličnějších úskalí klavírní techniky je žákům poskytována soustavná pomoc, při zadávání úkolů je respektována zásada přiměřenosti i možnosti a technické předpoklady každého jednotlivého žáka. Všechny učitelky se snaží udržet zájem žáků o zdokonalování klavírní hry a nehledají proto jen chyby a nedostatky. Vedou však žáky ke svědomité domácí přípravě, ke schopnosti kritické sebekontroly i sebehodnocení při vlastní analýze chyb. Vzhledem k tomu, že inspekce byla provedena na začátku školního roku a žáci se teprve seznamují s novou učební látkou, nebylo možné vysledovat, v jaké míře jsou žáci motivováni k vlastnímu hudebnímu projevu, nakolik je jim vlastní interpretační představa díla,

jaké myšlenky a tvůrčí nápady jsou schopni formovat ve shodě se stylem, slohem a žánrem. Značnou roli při motivaci žáků má častá veřejná prezentace získaných dovedností žáků během školního roku - k tomuto účelu jsou pořádány interní a veřejné koncerty i třídní přehrávky jednotlivých klavírních tříd. Většina učitelek dokáže v hodinách vytvořit příjemnou a harmonickou atmosféru, která přispívá ke kvalitním výsledkům pedagogické práce. Jen komunikace mladé učitelky se žákem se pohybovala pouze na přísně didaktické bázi, chybělo citlivější přiblížení se dětskému způsobu vnímání.

Z iniciativy vedoucí předmětové komise vznikla myšlenka uspořádat pro žáky všech ZUŠ soutěž ve čtyřruční hře na klavír s názvem Per quattro mani. V dubnu minulého roku se uskutečnilo finále prvního ročníku soutěže v koncertním sále B. Martinů na Akademii múzických umění v Praze.

Výuka Hry na klavír je inspekci hodnocena jako velmi dobrá.

Hra na flétnu, hoboj a klarinet

Výuka byla hospitována v sedmi vyučovacích hodinách u šesti vyučujících (učitel na hoboj vyučoval také hru na zobcovou flétnu).

Plánování a příprava vzdělávání ve sledovaných předmětech byly v souladu s učebním plánem a náplň výuky jednotlivých ročníků odpovídala učebním osnovám. Výuka většiny ze sledovaných předmětů navazovala na předešlé poznatky a znalosti. V prvních hodinách nového školního roku byly dány předpoklady pro zajištění kontinuity mezi jednotlivými ročníky s výhledem dalšího rozvoje individuálních schopností žáka, dle jeho vlastních předpokladů, dovednosti, zájmu a míry talentu. Avšak v účelnosti a vhodnosti organizace vzdělávání, použitých forem a metod práce se projevila v pedagogických výstupech učitelů kvalitativní rozkolísanost a nevyrovnanost.

Ve sledované výuce zobcových fléten byl inspekci v jednom případě u vyššího ročníku registrován malý důraz na technickou část, což lze považovat za metodickou chybu nástrojové přípravy žáka (stupnice nebo etudy zařazuje učitelka do probíraného učiva jednou za dva týdny). Domácí přípravě žák evidentně věnoval minimum času, což se na hodině mj. projevilo unikáním vzduchu při nasazení a v průběhu hry, tónová kultura se tolik nepěstuje. Učitelka mohla být v mnohém důslednější. Naopak až příliš mnoho razantnosti a důrazu k žákovi uplatňovala v pedagogickém výstupu její kolegyně v další hospitované výuce. Ta byla velmi správně vedena po stránce odborné (procvičování stupnic, nádechů a přídechů ve frázi, vzájemná koordinace prstů, deklamace, dodržování rytmických hodnot, rozlišování nálady a rozvíjení představitosti), chyběla však větší trpělivost se žákem při zachování všech psychosociálních podmínek. Inspekce si prověřila, že žák je komunikativní a má zájem rozvíjet svoje hudební vzdělávání (přihlásil se sám na sborový zpěv), nenašel však zatím větší vztah a zaujetí pro hru na nástroj.

U ostatních zobcových fléten a příčné flétny se prezentovali učitelé jako odborně i pedagogicky dostatečně erudovaný tým, z dalšího pohledu je velmi cenný zájem žáků o výuku na hoboj. Po shlédnutí této části vyučovacích hodin mohla inspekce hodnotit kladně převážnou část základních ukazatelů podmínek vzdělávání.

V dalším předmětu hry na dřevěné nástroje byly zjištěny nedostatky při kontrole třídních knih ve výuce nového učitele na klarinet, který se teprve s žáky seznamuje. V třídní knize nebyl vyplněn studijní plán žáka, zápis o probíraném učivu neobsahoval potřebné základní údaje a byl v rozporu se zápisem v žákovské knížce. Během výuky upozornil učitel inspekci a přítomného ředitele školy na nedostatek teoretické přípravy žáků z hudební nauky, což zpomaluje výuku na nástroj (čtení not, neznalost stupnic a předznamenání, neschopnost předzpívat předebraný tón).

Pozn.: ČŠI si prověřila oprávněnost tohoto upozornění - z tohoto důvodu ředitel školy uskutečnil v předmětu Hudební nauka hned na začátku školního roku změnu pedagoga. Učitel hry na klarinet dobře a srozumitelně vysvětlil žákyni požadovanou látku, teoretické poznatky dovedl výstižně a přesně aplikovat - rytmickou představu si žákyně vytvořila nejprve odpočítáváním a vytleskáváním, potom teprve složitý a problematický úsek zahrála na nástroj. Při zadávání domácího úkolu upozornil učitel žákyni na chyby, které se mohou objevit a poradil metodu, jak je lze odstranit. Na závěr hodiny se ujistil, zda žákyně všemu rozumí. Za přítomnosti ČŠI provedl ředitel školy hodnocení této hodiny, kde ocenil metodu používání notového sešitu a komunikační schopnosti učitele v přístupu k žákyni. Upozornil však učitele na nedostatky v plánování hodiny, na jejímž začátku již musí být zřetelná pracovní náplň a úkoly, které si stanoví, alespoň v obecných a zásadních rysech. Volnost, kterou nechává pedagog žákům v líbivosti tónu, je vzhledem k jejich věku a interpretační nezralosti naprosto irelevantní. V tak důležitém období, kdy se formuje nátlak s tvorbou tónu, nelze podcenit úlohu dechu. Přestože učitel na závěr hospitace přislíbil řediteli školy, že nedostatky v dokumentaci odstraní ještě během působení inspekce na škole, nestalo se tak.

Naproti tomu lze zcela pozitivně hodnotit přípravu, plánování, organizaci výuky a použité formy a metody práce u kolegy, který také zastává místo vedoucího dechového oddělení. Vypracovaný studijní plán a probírané učivo už samo vypovídá o systematické výchovně-vzdělávací práci. Příprava pedagoga splňuje požadavky na efektivní práci, struktura vyučovací hodiny má přehlednou stavbu od technické části, až po přednesový repertoár. Stanovené cíle a obsah učiva směřují k rozvíjení umělecké osobnosti žáka, navazují na jeho předchozí znalosti a zkušenosti. Pedagog svoje žáky dokonale zná, což je nespornou výhodou. Hru na nástroj učitel správně staví na zákonitostech práce s dechem, způsobu nasazení a tvorby tónu se zvukovou vyrovnaností všech oktávových rejstříků. Vyžaduje od žáků sluchovou kontrolu intonace se smyslem pro krásu a barvu tónu. V technické části hospitované hodiny probíral učitel se žákem cvičení s deklamací dvou osmin pod obloučkem s úkolem udržet zvukovou stránku interpretované skladby v jedné síle. Pokyny učitele byly přitom věcné a výstižné, učivo bylo pedagogem předneseno v souladu s teorií a praxí v daném oboru. Učitel v hodnocení dbá na zásady přiměřenosti, využívá vědomě motivačních výzev a posiluje u žáka pozitivní myšlení se vztahem k nástroji a hudbě vůbec. V požadavcích na žáka je učitel velmi důsledný, přitom vzájemná komunikace vychází z přirozené autority pedagoga a je založena na vzájemné důvěře.

Schopnosti žáků se prezentují na přehrávkách, veřejných koncertech a soutěžích i v rámci souborové hry. Pod vedením vedoucího dechového oddělení působí na škole dvě klarinetová tria, dechové oddělení se úspěšně zúčastňuje soutěží ZUŠ vypsanych MŠMT.

Výuka dechových nástrojů má drobné a formální nedostatky.

Hra na kytaru

Předmět byl sledován u dvou vyučujících. Při dodržování učebních plánů je patrná rozdílnost použitých forem a metod práce. Nakolik plánované cíle směřují prioritně k rozvíjení specifických schopností žáka a nakolik odpovídají jeho talentu a zájmu nebylo zcela zřejmé. Přitom podmínky pro výuku byly totožné u obou vyučujících jak ve vhodnosti a účelnosti učebny, tak v celkově dobrém vybavení nástroji. Zatímco žáci měli kytary vlastní, pedagogové pro výuku využívali nástroje školní. V běžné učitelské praxi na úrovni základní umělecké školy je tento přístup sice možný, ovšem pro pedagoga s určitým uměleckým kreditem ne zcela profesionální. Během hospitovaných hodin byly evidovány nedostatky při dodržování základních principů a předpokladů výuky hry na tento nástroj omezující možnost většího uměleckého vývoje žáka (u pravé ruky umístění lokte, poloha a výška zápěstí ovlivňující rozvoj

technické schopnosti prstů, nevhodná úprava zcela ostříhaných nehtů). Mírné nedostatky byly shledány ve vyplňování třídních knih učitele (v probírané učební látce nebyla uvedena technická část - stupnice, cvičení, etudy). Výuka v kytarové třídě učitele jde “klasičtější směrem” oproti učitelce, která při dodržování učebních osnov a zachování struktury hodiny aktualizuje více učivo a zohledňuje různé umělecké žánry (americká píseň a česká tvorba taneční). Dovednosti žáka se tak více rozšiřují pro použití v běžné praxi, žák je více motivován a projevuje intenzivnější zájem o studium.

Oba učitelé prověřovali důsledně plnění zadaných úkolů, opakování mělo návaznost na probírané učivo a hodnocení výkonu žáků bylo objektivní a zdůvodněné. V interakci a komunikaci nebyly shledány negativní jevy. Vztah k žákovi byl u učitelky vřelejší, oboustranně vedený dialog byl více otevřený a reakce žáka bezprostřední. Žáka vede klidně, průběžně jej opravuje a přitom dovede pochválit.

Předmět Hra na kytaru má průměrnou úroveň.

Hra na bicí nástroje

Předmět je vyučován v souladu se stanovenými výchovně vzdělávacími cíli a požadavky na efektivní práci ve vyučovací hodině, obsah učiva a plánované cíle směřují k rozvíjení specifických schopností a dovedností žáka. Pedagog ve výuce uplatňuje vlastní profesionální schopnosti a zkušenosti. Umístění učebny a její akustická úprava splňuje psychohygienické podmínky vzdělávání, hra neruší výuku ostatních předmětů v sousedících učebnách. Ve vybavenosti třídy chybí bicí nástroje melodické, vedle tympánu a menších nástrojů nemelodických disponuje třída bicí soupravou dobré úrovně, na které též probíhá převážná část výuky. Ve výuce jsou zastoupeny nezbytné doplňující pomůcky v míře odpovídající soudobým požadavkům vyučovaného předmětu - elektronický metronom a hudební podklady se základními tanečními rytmy s možností připojení na odposlech ze sluchátek. Ke vzdělávání je využíván běžně dostupný notový materiál vydaný v tuzemsku (školy, etudy), sortiment je rozšířen o technická cvičení zahraničních autorů. Základ výuky tvoří zvládnutí podstatných technických prvků hry na bubínek, dále pak práce s Hit-hat a velkým bubnem s přidavnými nástroji ve vzájemné koordinaci. Nezapomíná se na procvičování víření crescendo a decrescendo, ani na některé tradičnější herní způsoby a styly (Anschlag). Pedagog u žáka rozvíjí smysl pro vnitřní cítění rytmu a představivosti tempa, jako nejdůležitějších složek hudebního projevu. Organizační pokyny pedagoga ve sledované výuce byly věcné a srozumitelné, přiměřené věku žáka a jeho schopnostem, při řešení úkolů byla vždy ohodnocena snaha o pokrok. Během vyučovací hodiny byl dán žákovi prostor pro vlastní umělecký projev.

Zohlednění stylu a žánru je nasměřováno k individuálním potřebám a zájmu žáků, vychází ze současných trendů a navozuje samostatnou aktivitu žáků. Výstupy a výsledky vzdělávání každý ze žáků zhodnocuje nejenom ve škole jako člen různých instrumentálních seskupení, ale i ve vlastní praxi jako člen souboru nebo vlastní taneční kapely.

Výuka má vzhledem k sortimentu využívaných nástrojů určitou jednobarevnost, přesto ji lze hodnotit jako nadprůměrnou.

Hra na housle a violu

Tyto předměty mohly být hospitovány pouze u jedné z vyučujících, vzhledem k tomu, že

smýčkový orchestr s pedagogy a žáky byl v době konání inspekce na soustředění. Výuka probíhala pod vedením velmi zkušené a odborně i pedagogicky vysoce erudované učitelky. Od prvních momentů výuky byl více než patrný zájem pedagoga o výchovu dětí, která je nadřazena osobním zájmům a ambicím. Podporovat u dětí zájem, tvořivost, lásku k nástroji a hudbě je hlavním krédem této třídy, podobně jako pěstování vztahu jeden k druhému ve vzájemné důvěře a úctě. Sledování výuky proběhlo u žákyně vyššího ročníku, která se hudbě nechce věnovat profesionálně. S velkou mírou talentu, intelektu a přirozené inteligence vnímá hudbu jako prostředek k obnově duševních sil ve své budoucí nehudební profesi. Při dodržování učebního plánu a osnov s vědomím výše uvedených skutečností nenutí učitelka žákyni do nadstandardních výkonů, adekvátnímu výsledku nechává dostatečný časový prostor s ohledem na osobní vůli a zájem žákyně. Tato důvěra se v tomto případě vyplácí. K podmínkám výuky jistě patří i velmi slušná úroveň nástrojového vybavení, především však kvalita violy. Rovněž tak prostředí učebny s vkusně vybavenými doplňky, informačními letáky o hudebním dění v předních našich orchestrech a divadlech, květinami, s málo udržovaným, leč překrásně vypracovaným starším klavírem zn. Petrof - to vše vytváří příjemný estetický dojem a tvůrčí atmosféru. Je zřejmé, že v použití forem a metod vzdělávání u starších žáků vychází výuka z předpokladu již určité pokročilosti žáka, kde jsou známy elementární zásady hry na nástroj, stanoveny výukové cíle a dány celkové ambice žáka. Při hraném přednesovém repertoáru vybírá učitelka taková technická cvičení, která výstižně a rychle odkrývají všechna úskalí a dopomohou žákovi pochopit hudební materiál z mnoha pohledů jeho interpretace. Technika tak trochu vyplývá z hraného repertoáru. Držení nástroje bylo ve sledované výuce velmi přirozené a uvolněné, projev kultivovaný a muzikální - správné dodržování tempa a tečkovaného rytmu, sledování intonace a práce s tónem, vibrato a klenba fráze, vytváření nálady tzv. stínováním (malíček pravé ruky vyvažuje smyčec, ukazováček dělá zvuk). Při zachování notového autorova zápisu jsou smyky voleny tak, aby šly žákovi "na tělo".

Ve výuce je hodnocení zaměřeno pozitivně a není jen hledáním chyb a nedostatků. Je oceňována snaha o pokrok a v řešení úkolů je poskytována žákovi maximální pomoc. Dohodnutá pravidla jednání jsou známá, akceptovaná a respektovaná, komunikace je založena na vzájemné důvěře. Celkově se žáci všech smýčkových tříd připojují k celoročním aktivitám školy účastí na veřejných vystoupeních a soutěžích v rámci smýčcového souboru, smýčcového orchestru a folklórního souboru Osminka.

Výuku předmětu Hra na housle hodnotí inspekce jako vynikající.

Celkové hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky má drobné a formální nedostatky. Personální podmínky jsou dobré, materiálně-technické podmínky mají spíše nadprůměrnou úroveň. Organizace, formy a metody výuky, rovněž tak motivace a hodnocení mají výraznou převahu pozitiv. Interakce a komunikace je nadprůměrná.

Do nového školního roku vstoupila škola s řadou nových a také méně zkušených a doposud i studujících učitelů. Po dokončení jejich kvalifikace, při správném zapracování a metodické pomoci lze očekávat jejich pedagogický růst, ovšem výsledky výuky bude možné zcela objektivně posoudit a zhodnotit nejdříve v pololetí tohoto školního roku.

Kvalita vzdělávání je na základě sledovaných předmětů hudebního oboru hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol a výuka probíhá podle schváleného učebního plánu. Řediteli se daří doplňovat pedagogický sbor mladými lidmi, nakořlí jsou schopni plnit bezezbytku výchovně vzdělávací činnost - to ukáží výsledky jejich práce. V Hudební nauce se od nové učitelky očekává osvojení si a prohloubení základních teoretických znalostí žáků, v souladu s učebními osnovami, které nebyly u předešlého pedagoga prokazatelně dodržovány. Výuka Pěvecké hlasové výchovy u učitelky, nedávné absolventky konzervatoře, postrádá prozatím některé důležité aspekty v práci s malými dětmi. Kytarové a dechové oddělení by mohlo mít větší ambice a hledá jistější a mnohem výraznější pozici. Na škole chybí větší zastoupení žesťových nástrojů, velmi malý zájem je evidován o Hru na akordeon, naopak velká poptávka je po výuce Hry na kytaru a keyboard. Z toho vyplývá i koncepce školy (záměry pro období 1998 - 2001), která respektuje specifika daná místními podmínkami.

Každá z předmětových komisí má vlastní plán činnosti, který vychází z půlročního a měsíčního plánu školy a řeší specifické problémy. Za kvalitu plánů předmětových komisí odpovídají jejich vedoucí. Plány určují konání pedagogických porad, předmětových komisí, závěrečných zkoušek, interních a veřejných koncertů. V měsíčním plánování se počítá s kontrolou dokumentace a hospitacemi jednotlivých předmětů, které provádí ředitel nebo jeho zástupci. Plán ukládá i reagovat na aktuální potřeby učitelů, nadřizovaných orgánů a veřejnosti, na přelomu kalendářního roku počítá s rozbořem hospodaření a přípravou rozpočtu.

Plánování má celkově spíše nadprůměrnou úroveň.

Organizování

Organizační řád je zpracován na základě vyhlášky MŠMT o základní škole, platné od 1. září 1991, v návaznosti na zákon ČNR č. 29/84 Sb. o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších předpisů a s přihlédnutím k podmínkám ZUŠ. Na začátku školního roku je každý seznámen s pracovním řádem pro zaměstnance, a s vnitřním řádem pro učitele a žáky.

Osobní materiály a ochrana dat je zajištěna v kanceláři hospodářky školy. Pedagogické porady se konají jednou za měsíc, zápisy jsou vedeny. Škola má čtyři vedoucí předmětových komisí - na klavírním, kytarovém, dechovém a smyčcovém oddělení hudebního oboru (HO). Jedenáctičlenná umělecká rada je jmenována z vedoucích předmětových komisí a učitelů HO a je svolávána nepravidelně, podle potřeby jsou přizváni i učitelé VO, TO a LDO. Vnější i vnitřní informační systém je propracován účinně, informace školy jsou sděleny na nástěnkách v přízemí hlavního vchodu do budovy. Vedením knihovny je pověřena jedna učitelka, notový archiv spravují čtyři učitelé podle oborů (dechy, smyčce, klavír, zpěv, klávesy). Inventář nástrojů je bezpečnostně zajištěn ve dvou místnostech, evidenci vede hospodářka školy. Půjčování nástrojů lze uskutečnit pouze řádně vyplněným půjčovním listem - potvrzením, měsíční poplatek činí 60,- Kč.

Sdružení rodičů a přátel školy přispívá na význačné koncerty, soustředění, podporuje finančně účast na soutěžích. Zásady hospodaření FKSP v rámci školy jsou vypracovány a všeobecně známy. Na škole probíhá školení stávajících, ale i nově nastupujících učitelů pod vedením referenta PO a BOZP, v souladu s úplným zněním zákona PO ČNR č. 91/1995 Sb. a Zákoníkem práce podle §39. Kniha úrazů obsahuje záznamy o školních úrazech zaměstnanců

a žáků, v zápisech je vždy uvedeno jméno a adresa zdravotnického zařízení, kde došlo k ošetření.

Náplň práce mají na škole vypracovanou pouze zástupci ředitele. Za organizování výuky na pracovištích mimo hlavní budovu školy zodpovídají jednotliví učitelé, kteří jsou se svými povinnostmi obeznámeni. Doklad o poučení učitele potvrzují svým podpisem.

Výroční zpráva ZUŠ Taussigova za školní rok 1999/2000 zhodnocuje výchovně vzdělávací činnost školy a podává hlavní informace o jejím hospodaření, závěr přináší bilanci uměleckých výsledků a mimoškolních aktivit.

Sledovanou oblast organizování hodnotí inspekce jako velmi dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

V systému vedení a motivování pracovníků jsou stanovena kritéria hodnocení pracovníků pro přiznání nenárokových nadtarifních složek. Ředitel si všímá aktivity pedagogů, sleduje výsledky jejich práce, účasti žáků na interních a veřejných koncertech, přehlídkách a soutěžích, oceňuje zájem učitelů o celkové dění ve škole a vnímá jejich iniciativu při akcích školy. Jednorázové odměny pak ředitel školy stanovuje za pracovní a životní výročí, mimořádný pracovní úspěch, pomoc při výjimečných akcích atd.

Vedení školy podporuje odborný růst pedagogů, umožňuje jim další studium a účast na kurzech (zobcové flétny). Snahou školy je, aby bylo na škole vytvořeno zázemí pro pedagogický sbor kvalifikovaných a kvalitních učitelů, kteří dokáží znalosti předávat moderně a přitažlivě, dokáží nadchnout své žáky pro zvolený obor, rozvíjet jejich tvořivost a vyhýbat se pedagogickým stereotypům. Snaha školy je motivovat učitele k zapojování žáků do souborů, zúčastňovat se soutěží, přehlídek a soustředění, být přítomen všude tam, kde se děti učí disciplíně a toleranci, ale projevuje se i radost ze spontánního hudebního projevu.

Přestože si vedení školy stanovuje ve svém programu péče o pedagogy jisté závazky, musí ČŠI na základě provedených hospitací konstatovat, že u začínající mladé učitelky Pěvecké hlasové výchovy nebyla hned od počátku zajištěna metodická pomoc při jejím začlenění do systému výuky.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako dobré.

Kontrolní mechanismy

Knihy hospitací si vede jak ředitel, tak jeho dvě zástupkyně, které mají hospitační činnost uvedenu i v Náplni práce. Přesto systém vnitřní kontroly není z pohledu ČŠI důsledný, kontrola pedagogické dokumentace není soustavně prováděna. Inspekce zjistila nedostatky v dokumentaci jednotlivých učitelů - např.několika případech jsou údaje v třídních knihách psány tužkou, v některých třídních knihách skupinové výuky hudebního oboru chybí razítko a podpis ředitele školy i uvedení věku žáků a důsledné vyplnění prezence žáků. Podpisy ředitele nebo jeho zástupkyň v třídních knihách učitelů, které by dokumentovaly kontrolní činnost vedení školy, nebyly inspekcí shledány.

Vedení školy nebylo rovněž informováno o nepřítomnosti jedné z učitelek Pěvecké hlasové výchovy ve třídě, kde měla podle platného rozvrhu vyučovat.

Také zjištěné nedostatky v dodržování platných učebních plánů v hudebním oboru svědčí o nedůslednosti systému kontroly. Inspekce shledala nenaplněnost několika tříd ve skupinové výuce hudebního oboru, jedné třídy skupinové výuky hudebně-hlasové průpravy literárně

dramatického oboru a ve dvou případech přeplněnost tříd skupinové výuky hudebního oboru:

- dvě nenaplněné třídy v Přípravné hudební výchově (v jedné třídní knize je zapsáno jen šest dětí a ve druhé osm dětí, učební plány však určují vyučování ve skupině deseti až dvaceti žáků)
- nenaplněnost jedné třídy Hudební nauky na I. stupni základního studia (ve 4. ročníku je jen devět žáků - platné učební plány předepisují organizování výuky ve skupině deseti až dvaceti žáků)
- porušení učebního plánu č. 39 - ve třídě hudebně-hlasové průpravy v rámci přípravy na přijímací zkoušky na DAMU jsou v třídní knize zapsáni pouze dva žáci (učební plány literárně dramatického oboru však určují organizování výuky v předmětu hudebně-hlasová průprava na II. stupni základního studia ve skupině od deseti žáků)
- přeplněnost dvou tříd skupinové výuky Hudební nauky na I. stupni základního studia (v 1. ročníku je zapsáno pětadvacet žáků a ve 3. ročníku šestadvacet žáků - učební plány však určují organizování výuky ve skupině deseti až dvaceti žáků)

Kontrolní mechanismy mají negativa i pozitiva v rovnováze.

Hodnocení kvality řízení

Sledované jevy a základní ukazatelé pro hodnocení kvality řízení prokázaly dostatečný rozsah a účelnost plánování, funkčnost organizačního uspořádání školy a účinnost zavedených informačních systémů. V oblasti vedení pracovníků byla zjištěna nedůslednost při zajišťování pomoci novým a začínajícím učitelům. Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře má v rozsahu a účinnosti kontrolních mechanismů závažnější nedostatky převážně v naplněnosti tříd pro výuku skupinových předmětů, kde je také nesystematicky prováděna kontrola pedagogické dokumentace.

Na základě zjištění může inspekce kvalitu řízení hodnotit jako dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- učební plány č. 1 - 43 schválené pro ZUŠ pod čj. 18. 418/95, s účinností od 1. září 1995 a platné učební osnovy pro LŠU z let 1981 - 1989
- povinná dokumentace školy stanovená § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- poslední rozhodnutí o zařazení do sítě škol MŠMT ČR čj. 33 208/98-21
- změna zřizovací listiny, vydal ŠÚ Praha 8, čj. 1181/99
- výkaz o ZUŠ podle stavu k 15. 10. 2000
- seznam pedagogů s jejich pedagogickou a odbornou způsobilostí, kontrola personální dokumentace
- organizační řád, pracovní řád pro zaměstnance, vnitřní řád školy pro učitele a žáky
- koncepční záměry pro období 1998/2001
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000
- harmonogram ředitelských hospitací
- jmenovací listina ředitele, vydal ŠÚ Praha 8, čj. 548/97

- protokoly o přijímacích zkouškách a přihlášky žáků
- třídní knihy a žákovské knížky předmětů hudebního oboru
- knihy hospitací ředitele školy a jeho zástupkyň
- kniha úrazů
- půjčovní list
- náplň práce zástupců
- kritéria hodnocení učitelů
- školné
- plán činnosti půlroční a měsíční
- dotazník ředitele před inspekci
- doklad o poučení učitele pro výuku na ZŠ
- dohoda o užívání prostor ZŠ Dolní Chabry ze dne 22. 9. 2000
- dohoda o využívání prostor ZŠ v Praze 8, U Parkánu 11/17 ze dne 26. 9. 2000
- smlouva o příspěvku na energii a ostatní služby pro ZŠ v Praze 8, Libčická 399 ze dne 15. 4. 1995

ZÁVĚR

Doporučení

Důsledněji provádět kontrolu povinné dokumentace - záznamy v třídních knihách a více pozornosti věnovat zajištění metodické pomoci začínajícím učitelům.

Celkové zhodnocení

- *Personální podmínky nesplňují úplnou pedagogickou a odbornou způsobilost všech vyučujících. Vybavení učeben je účelné a celkem i vkusné. Prozatím méně příznivé jsou psychohygienické podmínky, především v předmětu Hudební nauka. Učebna této výuky je průchozí a předěl k vedlejší instrumentální třídě tvoří pouze prosklené dveře. Nedostačující počet učeben se vedení školy snaží řešit formou bezplatných pronájmů tříd v základních školách příslušného městského obvodu. Nemalé investiční výdaje pro probíhající stavební úpravy s vyprojektováním centrálního vstupu do budovy jsou projevem zdůraznění významu této umělecké školy.*
- *Hudební obor nemá větší zastoupení žesťových nástrojů, přínosná je ovšem výuka předmětů Hra na hoboj a fagot. Kvalitativně nejvyrovnaněji působí výuka klavírní hry, inspekci zaujal i pedagogický výstup učitelky smyčcových nástrojů. Přestože byla ČŠI provedena pouze orientační inspekce týkající se předmětů hudebního oboru, nelze si nepovšimnout výsledků tanečního oboru a především pak zajímavých prací žáků výtvarného oboru, jejichž kresby doplňují a ožívují interiér školy.*
- *Ačkoliv jsou vedením školy vypracovány směrnice a pokyny v oblasti řízení školy, některé mechanismy ještě nejsou zcela osvojeny, především pak v oblasti důsledné vnitřní kontroly chybí větší důraz a důslednost. Nedostatky v dokumentaci jednotlivých učitelů skupinové výuky a porušování učebních plánů v počtech žáků jsou toho důkazem.*

Při orientační inspekci nebylo v souvislosti s výchovně-vzdělávací činností zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků.

Na základě zjištění ČŠI je tato základní umělecká škola ve sledovaných oblastech vzdělávání a řízení celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miloš Formáček
Člen týmu	Mgr. Ludmila Pažoutová

V Praze dne 25. října 2000

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. října 2000

Razítko

Ředitel základní umělecké školy	Podpis
Bedřich Kameník

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Pha 8, Dolákova 537	22. listopadu 2000	010 1454/00 - 5104
Zřizovatel - ŠÚ Praha 8	dtto	dtto

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		bez připomínek